

Wetenschap, Technologie en Innovatie indicatoren --- een input tot de 3S baseline

Petra Andries
Julie Callaert
Koenraad Debackere
Mariëtte Du Plessis
Wolfgang Glänzel

ECOOM
KU Leuven

Wat is slimme specialisatie? (1/3)

- Slimme specialisatiestrategieën hebben drie centrale en onderscheidende kenmerken:
  - 1) *Ze vertrekken van de unieke kennisbronnen en innovatiecapaciteiten die in een land of regio aanwezig zijn.*
  - 2) *Ze worden onderbouwd en geëxpliciteerd op basis van een “ondernemend zoekproces” of “entrepreneurial discovery process” waarin de leidende instellingen/ondernemingen/actoren in een land of regio participeren met het oog op het verwerven van sterke posities in globale waardeketens.*
  - 3) *Ze schakelen zich ten volle in in het Triple Helix concept. Op die manier wordt de connectiviteit tussen beleids-, onderzoeks- en industrie-actoren ingeschakeld in een iteratief en interactief proces van prioriteitszetting, beleidsontwikkeling, beleidsontplooiing en beleidsteren.*

Wat is slimme specialisatie? (2/3)

- Deze drie componenten resulteren in een nationale of regionale portfolio van beleidskeuzes die resulteren in een mix van de volgende 3S <NIB-IB> strategische patronen, oorspronkelijke definities:
  - Transition is one pattern of structural changes that a smart specialization strategy is likely to generate.
  - Modernization is another pattern. It is manifest when the development of specific applications of a general-purpose technology produces a significant impact on the efficiency and quality of an existing (often traditional) sector.

Wat is slimme specialisatie? (3/3)

- Deze drie componenten resulteren in een nationale of regionale portfolio van beleidskeuzes die resulteren in een mix van de volgende 3S <NIB-IB> strategische patronen, oorspronkelijke definities:
  - Diversification in a narrow sense is a third pattern. In such cases the discovery concerns potential synergies (economies of scope, spillovers) that are likely to materialize between an existing activity and a new one
  - A fourth strategic pattern involves the radical foundation of a domain.

De indicatorenbasis --- aanpak:

- Gebruik van robuuste databronnen met benchmark potentieel:
  - WoS
  - Patent databases (EPO, USPTO, PCT)
  - CIS & R&D surveys
  - (Regional) economic data (employment, added value, export, ...)
- Gebruik van robuuste indicatoren:
  - Activity index
  - Relative specialisation index
  - Salton cosine measures
  - Robust classification systems --- that may differ though between science (journal classification), technology (patent classification) and economic data (sector classification)
- Dynamische analyses op basis van deze indicatoren:
  - Longitudinally and across consistent time periods
  - Focusing on relative advantages and disadvantages of countries and regions

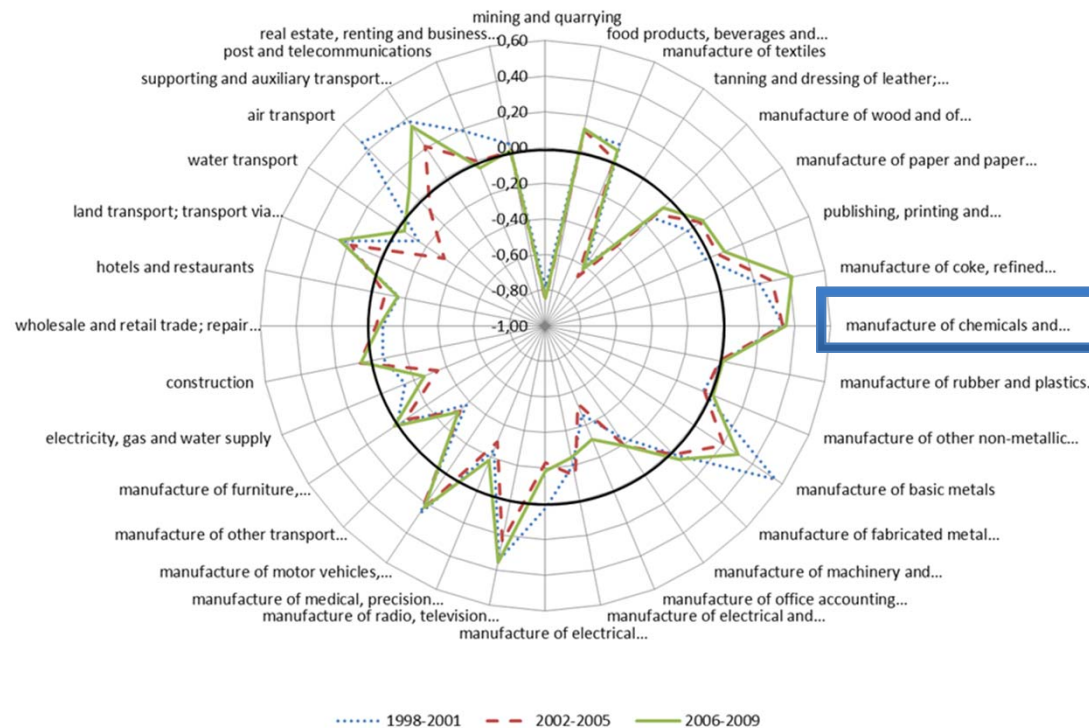
Economische data ECOOM
(zie ook STORE)

Relatieve economische specialisatie van Vlaanderen

Relatieve economische specialisatie van Vlaanderen in termen van tewerkstelling
(periodes 1998-2001; 2002-2005; 2006-2009; databron: OESO)

RCAN - FLANDERS (BE2)

Wetenschappelijke activiteiten en specialisaties

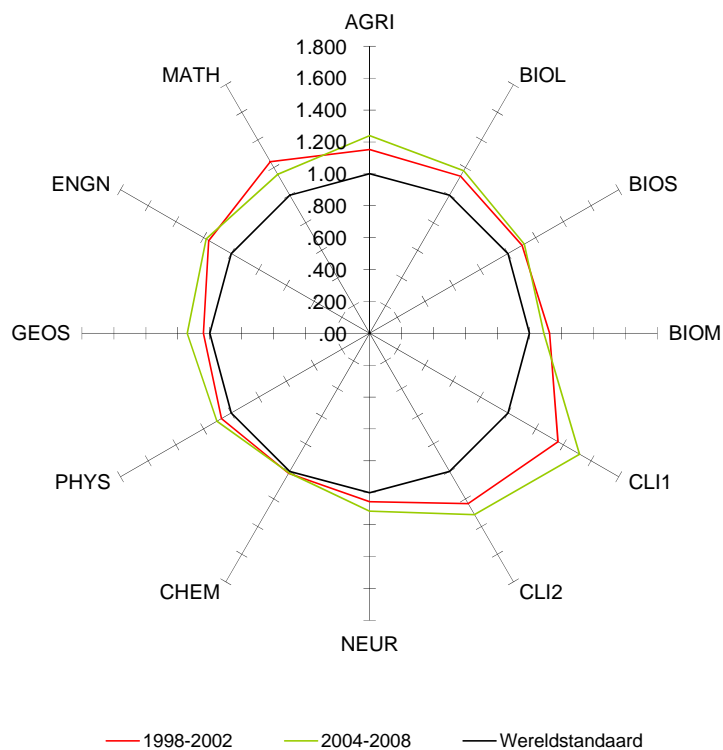
Het Vlaams onderzoeksprofiel in de wetenschappen: opmerkelijk actieve subdisciplines

Het publicatie profiel van het Vlaams onderzoek in de perioden 1998-2002, 2003-2006 en 2007-2010 op basis van de Activiteitsindex AI binnen de hoofdgebieden per discipline (bron: Thomson Reuters SCI-Expanded)

- Biology (organismic & supraorganismic level) (Z)
  - veterinary sciences (AI=1.02; 1.12; 1.26)
  - microbiology (AI=1.28; 1.50; 1.37)
  - parasitology (AI=1.49; 1.13; 1.40)
- Clinical and experimental medicine II (non-internal medicine specialties) (M)
  - tropical medicine (AI=2.56; 2.31; 2.37)
  - infectious diseases (AI=1.56; 1.31; 1.45)
  - obstetrics & gynecology (AI=1.75; 1.82; 1.47)
  - radiology, nuclear medicine & medical imaging (AI=1.70; 1.55; 1.57)
  - transplantation (AI=1.34; 1.29; 1.32)
  - otorhinolaryngology (AI=1.03; 1.32; 1.31)
  - critical care medicine (AI=1.10; 1.09; 1.22)
- Neuroscience & behavior (N)
  - psychology, mathematical (AI=2.53; 3.19; 3.27)
  - psychology, experimental (AI=1.94; 2.01; 1.98)
  - psychology, applied (AI=0.87; 1.33; 1.66)
  - psychology, social (AI=0.97; 1.54; 1.50)
  - psychology, developmental (AI=0.56; 1.13; 1.12)
- Engineering (E)
  - transportation (AI=0.60 ; 0.92 ; 1.88)
  - nuclear science & technology (AI=1.46; 1.32; 1.54)
  - medical informatics (AI=1.22; 1.16; 1.32)
  - engineering, electrical & electronic (AI=1.34; 1.26; 1.23)
  - computer science, interdisciplinary applications (AI=1.18; 1.38; 1.38)
- Biosciences (general, cellular & subcellular biology; genetics) (B)
  - reproductive biology (AI=2.15; 2.33; 2.21)
- Geosciences & space sciences (G)
  - geography, physical (AI=2.45; 2.35; 1.88)
- Chemistry (C)
  - chemistry, analytical (AI=2.10; 2.06; 1.78)
  - chemistry, medicinal (AI=1.61; 1.46; 1.57)
- Agriculture & environment (A)
  - agriculture, soil science (AI=1.57; 1.47; 1.73)
- Physics (P)
  - acoustics (AI=1.12; 1.73; 1.64)
- Mathematics (H)
  - statistics & probability (AI=1.58; 1.58; 1.61)

De citatie-impact van het Vlaams onderzoek in de wetenschappen voor de hoofdgebieden

Relatieve citatiefrequentie voor Vlaanderen in twaalf hoofdgebieden (1998-2002 en 2004-2008; bron: Vlaams Indicatorenboek 2011, SCI Expanded)

De internationale partners in de wetenschappen (ii)

De Vlaamse samenwerkingspatronen en de citatie-impact in alle vakgebieden samen in de perioden 1999-2003 en 2004-2008, de landen zijn aflopend gesorteerd op basis van hun aandeel in de tweede periode. (bron: Thomson Reuters SCI-Expanded)

Land	1999-2003				2004-2008			
	aandeel	r	MECR/FEC		aandeel	r	MECR/FEC	
			RCR	R			RCR	R
USA	22.6%	0.018	1.581	1.398	22.6%	0.022	1.708	1.483
NLD	19.3%	0.056	1.551	1.236	20.7%	0.069	1.510	1.293
GBR	17.5%	0.027	1.764	1.302	18.6%	0.034	1.799	1.369
DEU	17.4%	0.027	1.700	1.312	17.4%	0.033	1.771	1.391
FRA	16.3%	0.030	1.639	1.285	16.7%	0.037	1.759	1.367
ITA	9.5%	0.021	1.785	1.326	10.9%	0.027	2.081	1.349
ESP	6.8%	0.018	1.866	1.208	8.4%	0.024	1.979	1.310
CHE	5.9%	0.020	1.877	1.366	6.5%	0.025	2.016	1.399
SWE	5.7%	0.019	1.846	1.308	5.3%	0.021	2.153	1.396
CAN	4.8%	0.011	2.195	1.476	5.1%	0.012	2.279	1.518
POL	3.5%	0.014	1.683	1.188	4.0%	0.017	2.004	1.240
JPN	4.0%	0.006	1.654	1.291	3.8%	0.007	2.045	1.442
RUS	5.2%	0.013	1.387	1.132	3.6%	0.012	1.895	1.239
AUS	2.7%	0.007	2.237	1.328	3.5%	0.011	2.668	1.464
CHN	2.4%	0.005	1.501	1.095	3.4%	0.006	2.252	1.223
DNK	3.2%	0.015	2.246	1.340	3.4%	0.018	2.264	1.392
AUT	2.6%	0.012	1.545	1.384	3.1%	0.016	2.000	1.300
HUN	2.3%	0.014	1.811	1.009	2.6%	0.019	1.853	1.225
CZE	2.3%	0.014	1.594	1.289	2.5%	0.016	1.879	1.285
Eng	2.9%	0.003	1.997	1.312	2.5%	0.004	2.061	1.383

Eng = Engeland; aandeel = aandeel in publicaties met een bepaald land als alle Vlaamse publicaties met internationale coauteurs; r = Salton's maat; sterke links in rood; zwakkere links in lichtblauw

Het Vlaams onderzoeksprofiel in de humane en sociale wetenschappen per subdiscipline

- Sterke specialisatie in economie maar met afnemende trend
- Sterke specialisatie in sportwetenschappen
- Sterke specialisatie in linguïstiek met stabiele patronen
- Sterke specialisatie in wijsbegeerte maar met afnemende trend
- Sterke specialisatie in *informatiewetenschap* buiten de “focus gebieden”

De internationale samenwerking in de humane en sociale wetenschappen in de hoofdgebieden

De Vlaamse samenwerkingspatronen en de citatie-impact in de sociale wetenschappen in de perioden 1999-2003 en 2004-2008, de landen zijn aflopend gesorteerd op basis van hun aandeel in de tweede periode. (bron: Thomson Reuters SSCI)

Land	1999–2003			2004–2008		
	<i>aandeel</i>	<i>r</i>	<i>RCR</i>	<i>aandeel</i>	<i>r</i>	<i>RCR</i>
NLD	40.2%	0.053	1.33	36.1%	0.064	1.20
GBR	20.9%	0.011	1.90	21.6%	0.017	1.39
USA	26.9%	0.007	2.08	19.3%	0.008	1.28
FRA	10.0%	0.010	0.85	9.9%	0.015	1.02
DEU	7.1%	0.007	1.29	8.5%	0.012	1.86
CAN	6.4%	0.005	1.68	4.2%	0.005	1.30

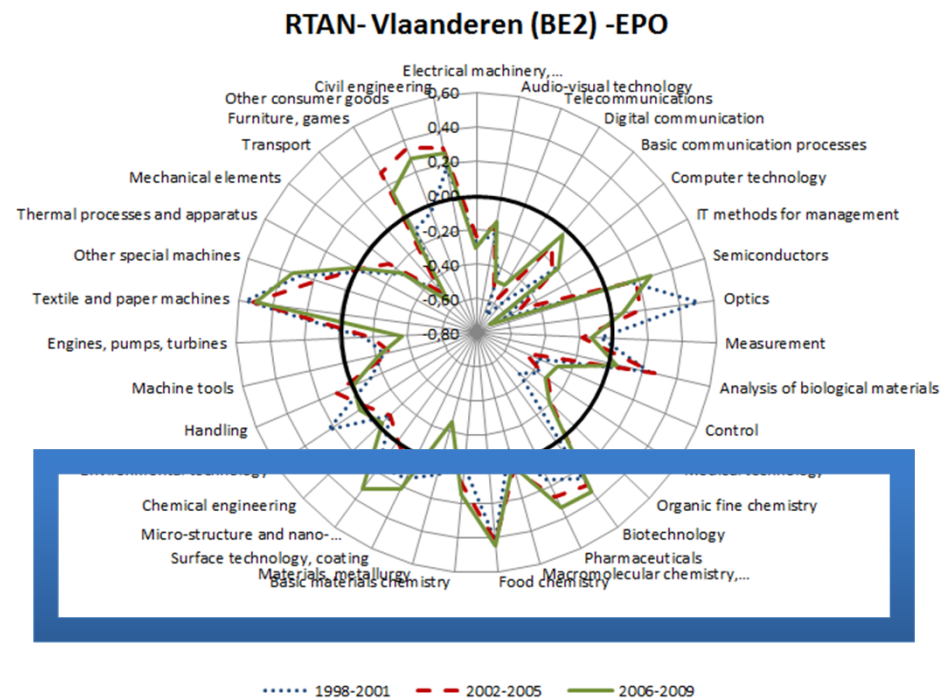
Legende: aandeel = aandeel co-publicaties met een bepaald land in alle Vlaamse publicaties met internationale coauteurs; r = Salton's maat; sterke links in rood; zwakkere links in licht blauw

Technologische activiteiten en specialisaties

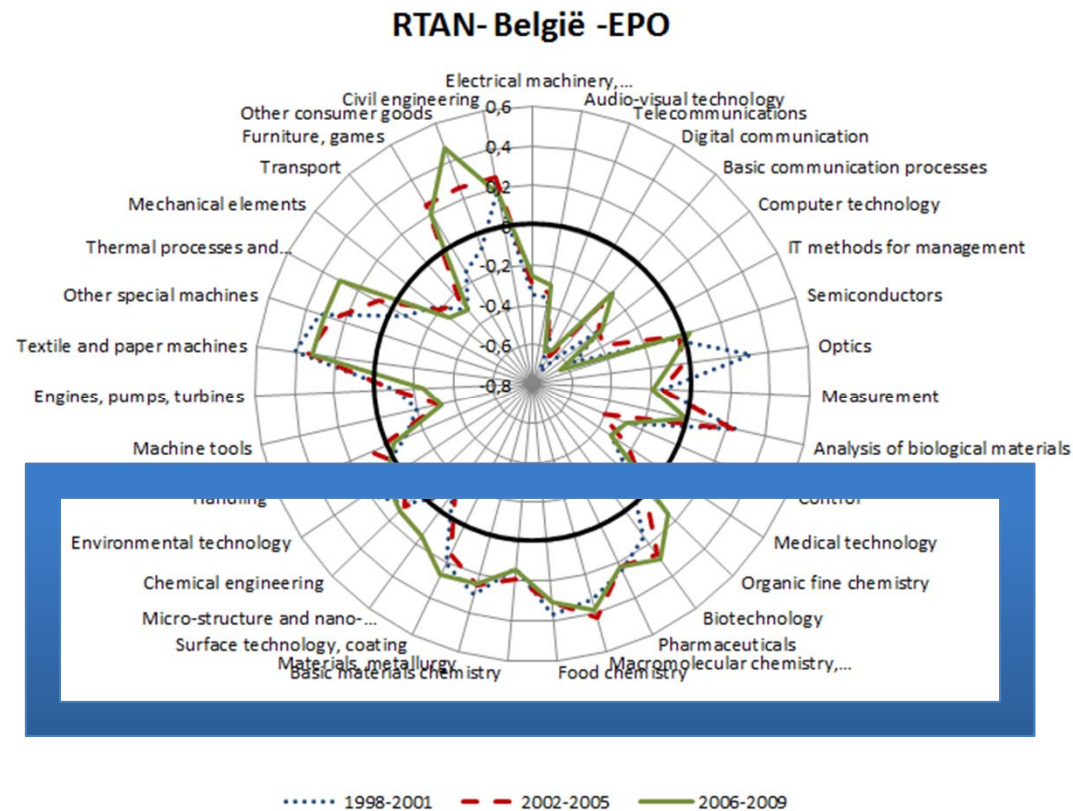
Relatieve technologiespecialisatie in Vlaanderen

Relatieve technologiespecialisatie van Vlaanderen (Fraunhofer 35 classificatie, periodes 1998-2001; 2002-2005; 2006-2009)

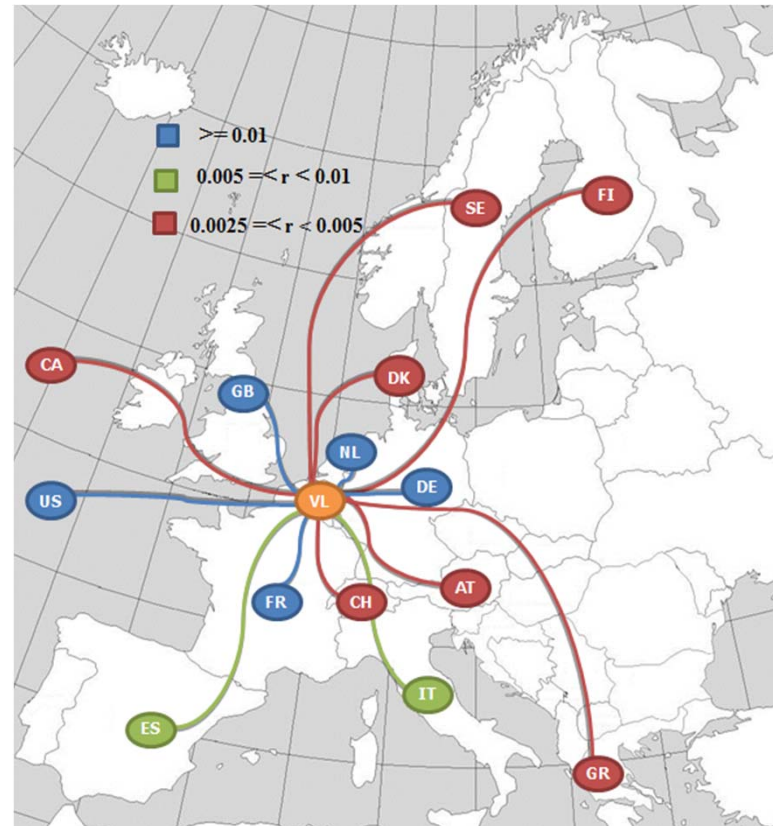
Relatieve technologiespecialisatie in België

Relatieve technologiespecialisatie van België (Fraunhofer 35 classificatie, periodes 1998-2001; 2002-2005; 2006-2009)

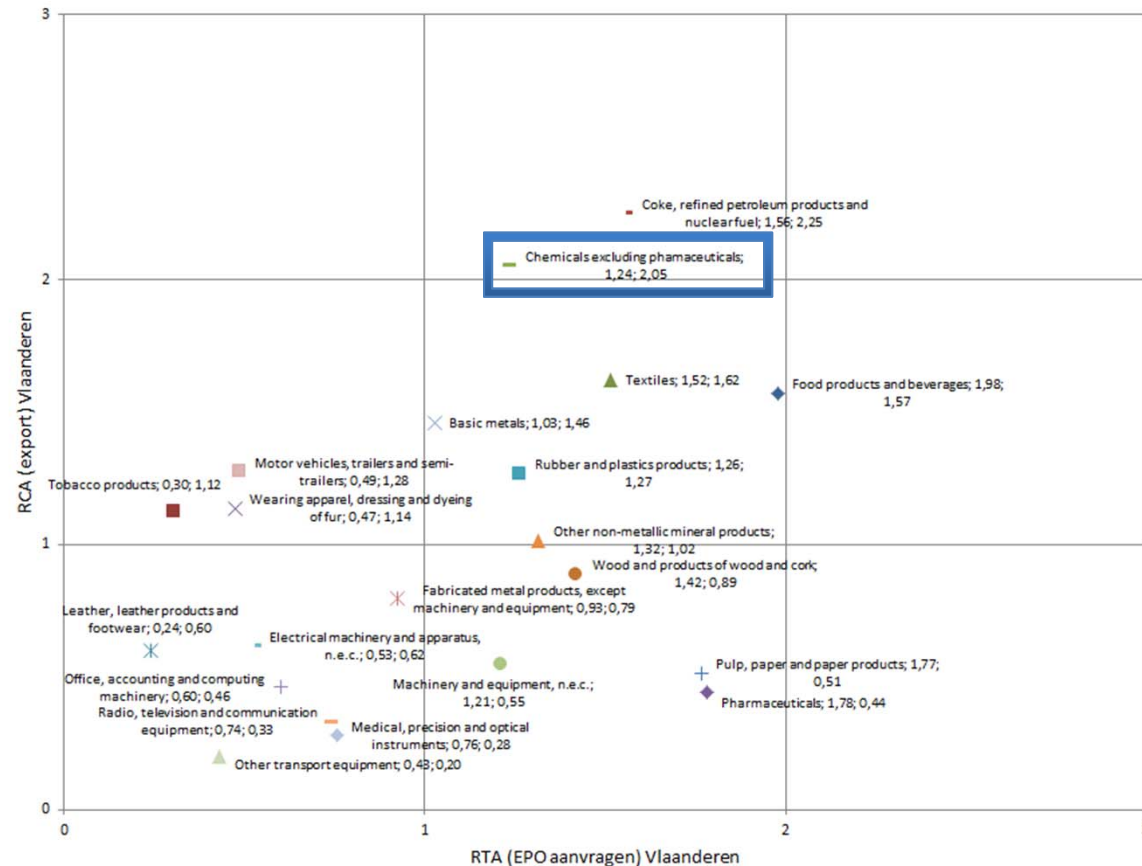
Samenwerkingspatronen in Vlaamse octrooien

Internationale samenwerking van Vlaamse uitvinders - Salton map
(2000-2009 - EPO aanvragen)

Octrooien en economische performantie in Vlaanderen

Vlaamse technologische versus export performantie per economische sector (Brongegevens export Vlaanderen: Nationale Bank van België- Brongegevens export referentielanden: OECD STAN databank)

Innovatie activiteiten en resultaten

Product- en processinnovatie in Vlaamse bedrijven

Ondernemingen met (al dan niet voltooide) product- en/of procesinnovaties in Vlaanderen, opgedeeld volgens grootte en sector

	Enige vorm van product- en/of procesinnovatieactiviteit
Voeding/Tabak	58%
Textiel	54%
Papier/Hout	63%
Chemie/Plastics	75%
Metaal	51%
Machines/Voertuigen	60%
ICT/Elektronica	89%
Andere Industrieën	59%
Groothandel	45%
Transport/Financiële Diensten/Druk	38%
Informatiediensten	74%
Totaal	53%
Kleine bedrijven	46%
Middelgrote bedrijven	75%
Grote bedrijven	79%
Totaal	53%

Noot: resultaten geëxtrapoleerd naar de totale doelpopulatie

Bron: Vlaams Indicatorenboek 2011

Samenwerking voor product- of procesinnovatie in Vlaamse bedrijven

Percentages innovatieve ondernemingen met samenwerkingsverbanden

Voeding/Tabak	40%
Textiel	58%
Papier/Hout	22%
Chemie/Plastics	59%
Metaal	51%
Machines/Voertuigen	54%
ICT/Elektronica	54%
Andere Industrieën	41%
Groothandel	32%
Transport/Financiële Diensten/Druk	46%
Informatiediensten	58%
Totaal	44%
Kleine bedrijven	38%
Middelgrote bedrijven	55%
Grote bedrijven	73%
Totaal	44%

Noot: resultaten geëxtrapoleerd naar de populatie van bedrijven met (al dan niet voltooide) product- en/of procesinnovatieactiviteiten

Bron: Indicatorenboek 2011

Case studies – samenvatting baseline

Case studies for Flanders (OECD report)

Nano-electronics (for health)

- Those subject categories have been chosen in which IMEC has published more than 10%* of its papers each in the period 2000-2009.
  - 45.2% engineering, electrical & electronic
  - 45.0% physics, applied
  - 19.7% physics, condensed matter
  - 19.5% materials science, multidisciplinary
  - 13.2% optics

* Note that multiple assignment is possible

Case studies for Flanders (OECD report)

Nano-electronics (for health)

- In addition, Flemish scientific and technological output in the medical fields (including neurosciences) is high:
  - Above average specialization in clinical research & neuroscience research, as well as in medical informatics & electrical engineering
  - High and increasing RTAN values for biotechnology & pharmaceuticals, microstructure & nanotechnology
- Hence: there is a strong and diverse basis of knowledge specialization in the area of nanotechnology for health --- but not (yet) translated into or aligned with an existing economic specialization or technology position.

Case studies for Flanders (OECD report)

- Sustainable chemistry – the case of FISCH:
  - Chemistry is a Belgian rather than just a Flemish specialization
  - Strong technology base in surface technology, macromolecular chemistry and polymers
  - Top economic sector in terms of chemical products and chemical manufacturing
- Sustainable chemistry can build both on a strong economic and technology base. The scientific base is weaker.

Van baseline naar strategische
monitoring ...

Van baseline naar strategische monitoring

- Een aanpak voor strategische monitoring van een 3S beleid:
  - De baseline ‘an sich’ als input, zowel WTI als E (ttz. ECOOM en STORE);
  - Verfijnen en detailleren van de baseline in een iteratief proces van vraagstelling en vraagverfijning; en dit op basis van de structuren onderliggend de data (detailclassificaties) maar ook op basis van key-words, core document identificatie en textmining (zie ECOOM methodologieën die daartoe beschikbaar zijn);

Van baseline naar strategische monitoring

- Een aanpak voor strategische monitoring van een 3S beleid:
  - Gerichte case studies ter aanvulling en verdere uitwerking van de iteratieve baseline ontwikkeling;
  - Ad hoc extra analyses op basis van aanwezige competenties en toolboxes, bvb. additionaliteitsmetingen;
  - Naar de vraagzijde en vraagactoren toe: gebruik van roadmapping als structurele analyse- en synthesetool;

Van baseline naar strategische monitoring

- Een aanpak voor strategische monitoring van een 3S beleid:
  - Inbedding in een internationale professionele context om op die manier op de hoogte te blijven en betrokken te zijn bij de meest recente, state-of-the-art informatie beschikbaar over vraaggebieden;
  - Ondersteuning door een (virtual) project office.

Zie ook 3S OESO-Rapport

Vragen?